

- کاروان می بایست حدود ۸ ساعت قبل از پرواز در فرودگاه جده حضور داشته باشد.
- اتوبوسهای بین شهری از شرکتهای نقل الجماعی، رواحل، حافل و دله می باشند و متعهد به تامین بطری آب سرد برای زائرین هستند. در غیر اینصورت مراتب به دفتر ستاد در فرودگاه جده گزارش شود.
- پس از پیاده شدن زائرین در مقصد، حتما مدیر یا عوامل کاروان قبل از هر اقدامی اتوبوس را به دقت بازبینی نماید تا وسایل زائرین در اتوبوس جا نمانده باشد.

پنج) نحوه ی انتقال بار از مکه مکرمه به فرودگاه جده

- ۱- بار مجاز هر فرد شامل دو جامه دان(چمدان) مصوب است که وزن هریک نمی بایست بیش از ۲۰ کیلو باشد.
- ۲- جامه دان تمامی کاروان ها و مسافرین دو شرکت داخلی ایران ایر و ماهان می بایست حداقل ۳۶ ساعت قبل از انجام پرواز در محل تعیین شده توسط مدیر محترم مجموعه قرار گیرد. ماشین بار حدود ۳۰ ساعت قبل از پرواز بمنظور بارگیری ، در مقابل محل اسکان حضور می یابد.
توضیح: کاروان هایی که اصطلاحاً شکسته شده و بخشی از زائران با پرواز دیگر مراجعت خواهند نمود نیز باید نسبت به انتقال بار مربوط بر اساس شماره پرواز و با هماهنگی مدیر مجموعه اقدام نمایند.
- ۳- بار کاروان ها و مسافرینی که با شرکت هواپیمایی سعودی اعزام می شوند می بایست ۳۰ ساعت قبل از پرواز به محل تعیین شده منتقل و ماشین بار نیز ۲۴ ساعت قبل از پرواز آن را بارگیری و به فرودگاه ارسال می نماید.(با توجه به احتمال بررسی و تفتیش مأموران سعودی از جامه دان ها، تأکید می شود به آن قفل زده نشود)
- ۴- هر مسافر فقط مجاز به حمل یک ساک دستی کوچک به داخل هواپیما می باشند و همراه داشتن وسایل اضافی حتی نایلکس و نظیر آن مجوزی ندارد.
- ۵- به زائران تأکید شود از قراردادن وسائل ممنوعه نظیر اسباب بازی باطری دار و کنترلی و هرگونه کپسول قابل احتراق، کنسرو، اسپری، مایعات اسیدی و... داخل جامه دان خودداری نمایند زیرا تمامی بارها از دستگاه "ایکسری" عبور داده خواهد شد.
- ۶- هر زائر مجاز است حداکثر یک بطری ۱/۵ لیتری آب زمزم (وکیوم شده) با خود به داخل هواپیما ببرد. (در خصوص کاروانهای اهل سنت توسط مسئولان محترم مناطق اطلاع رسانی خواهد گردید)

۷- مطابق تعلیمات وزارت حج عربستان زمان حرکت کاروان ها به فرودگاه جده ۸ ساعت قبل از پرواز می باشد، بنابراین مدیران محترم کاروان ها ترتیبی اتخاذ نمایند که در وقت مقرر اتوبوس ها به فرودگاه جده عزیمت نمایند.

۸- مدیران محترم کاروان به محض ورود به فرودگاه جده می بایست به دفترستاد در محوطه **B سبز** (ستون ۸) بمنظور اعلام حضور و تعیین محل استقرار زائران مراجعه نمایند.

۹- به زائران محترم توجه داده شود در زمان حضور در محوطه فرودگاه ضمن مراقبت از وسائل شخصی خود از قبیل ساک دستی، دوربین، موبایل و... از کاروان فاصله نگرفته و جدا نشوند.

۱۰- عوامل کاروان بایستی قبل از ترک ساختمان در مکه و پس از پیاده شدن زائرین از اتوبوس بدقت محل را بازبینی نمایند تا وسائلی از زائران ، باقی نمانده باشد.

۱۱- تمامی گذرنامه ها می بایست پس از استقرار کاروان در فرودگاه توزیع شود.

۱۲- به حجاج محترم تأکید شود هنگام پیاده شدن از اتوبوسها در فرودگاه جده دقت نمایند وسایل خود را داخل ماشین جا نگذارند.

۶-۲-۲) شرکت های نقل بین شهری

شرکتهای سعودی مجری عملیات انتقال بین شهری حجاج ایرانی در حج سالجاری عبارت است از: ۱. نقل الجماعی (سابتکو) ۲. رواحل ۳. حافل ۴. دله

ظرفیت زائری	تعداد عوامل	جمع کاروان	تعداد اتوبوس تخصیصی
۸۵ نفر	۳	۸۸	۴۴+۴۴ (۲ اتوبوس)
۱۱۵ نفر	۴	۱۱۹	۳۹+۴۰+۴۰ (۳ اتوبوس)
۱۳۵ نفر	۵	۱۴۰	۴۶+۴۷+۴۷ (۳ اتوبوس)
۱۶۰ نفر	۶	۱۶۶	۴۲+۴۲+۴۱+۴۱ (۴ اتوبوس)

۳) حمل و نقل درون شهری

براساس برنامه ریزی بعمل آمده حجاج عزیز کشورمان می توانند برای تشریف به مسجد الحرام از خطوط حمل نقل درون شهری که بصورت شبانه روزی در خدمت آنان است بهره مند شوند.

* برای تمامی مناطق اسکان زائران کشورمان اتوبوس یا مینی بوس با ظرفیتی متناسب با تعداد زائر مستقر در آن منطقه پیش بینی شده است.

* به منظور شناسایی اتوبوس ها و کنترل بهتر آمد و شد آنها، بر روی شیشه جلو و عقب و نیز بدنه اتوبوس ها برجسب شماره هر خط (مزین به پرچم جمهوری اسلامی ایران) نصب شده است و حجاج محترم می توانند با به خاطر سپردن محل ایستگاه، رنگ زمینه و شماره خط محل اسکان خود، امکان تردد آسانی را داشته باشند.

خطوط و ایستگاههای نقل درون شهری:

خط ۱: حجاج هتل های برکه برهان، کریستالات الاصلیل، کریستاله الاصلیل، ایلاف بکه والجاد المحبس را از محبس الجن (سایه بان مقابل هتل) بصورت مستقیم به ایستگاه باب علی (حرم) منتقل می نمایند.

خطوط ۲ تا ۸: با توجه به محدودیت های ترافیکی در اطراف مسجدالحرام، به صورت دو مرحله ای زائران کشورمان را به حرم منتقل می نمایند، در مرحله اول زائران توسط اتوبوسهای این خطوط به ایستگاه جمرات منتقل و سپس بوسیله اتوبوسهای عمومی با عبور از منطقه مظله و تونل به ایستگاه باب علی (حرم) منتقل می گردند.

خط ۲: طریق طائف مخصوص هتل های دارمبارک، میدان، رویا الحسن، نسماک مکه ۲، برج الولید و قصر العزیزیه

خط ۳: شارع مسجد بن باز مخصوص هتل های دارهادی، داربنیان، لؤلؤالبرهان و فندق سدره

خط ۴: شارع العزیزیه مخصوص هتل های زهره السعد ۴، طریق الحیاه ۱، رویا العزیزیه، مواکب المشاعر والیاسمین (نسیم الحیاه ۲)

خط ۵: العزیزیه شارع مطوف مخصوص هتل های جوار المشاعر ۱ و ۲ و مساکن الحیاه

خط ۶: العزیزیه مخصوص هتل های الجفری ۱ و ۲، نسماک مکه ۱ الحیاه المشاعر و مکارم المنی

خط ۷: ششه و هتل رویا المنی

خط ۸: ششه شارع امیرماجد مخصوص هتل اخیار الصفوه

خطوط ۹ تا ۱۲ حجاج ساکن در منطقه الششه، روضه، معابده و ملاوی را به ایستگاه غزه (حرم) منتقل می نمایند.

خط ۹: منطقه الششه و مخصوص هتل های اخیار الکبیر، مواکب الروضه، مکارم البیت

خط ۱۰: شارع مسجدالحرام تحت الکبری الروضه مخصوص هتل های یوسف نازره ۱ و ۲، و بون الذهبی و مواکب الششه

خط ۱۱: شارع مسجدالحرام میدان معابده مخصوص هتل های منارالتوحید، سماح، صفوه دانه وفندق البشاره

خط ۱۲: شارع مسجد الحرام، الجمیزه مخصوص هتل های سمر، النخله، الجزیره، العفاف، آفاق الاجابه و دارالشیبی

خط ۱۳ و ۱۴: حجاج ساکن در خیابان ابراهیم خلیل و منصور را دو مرحله ای به حرم منتقل می نمایند ابتدا با

خط ۱۲ و ۱۳ از محل سکونت به ایستگاه کدی، سپس به همراه حجاج سایر کشورها با اتوبوس های عمومی به ایستگاه باب ملک عبدالعزیز (حرم) منتقل می شوند.

خط ۱۳: شارع الجیاد مخصوص هتل های غدیرالجبیاد، دارسادن و وقف العلیان

خط ۱۴: شارع منصور مخصوص هتل های نرجس الحدیقه، قصر الشرق، منازل الحیاء ۳ و ریهاج

بدیهی است موفقیت اجرای طرح و استفاده بهینه و راحت تر از امکانات پیش بینی شده منوط به توجه

کامل حجاج عزیز به نکات زیر می باشد:

۱. اتوبوسهای خطوط درون شهری همه روزه نیم ساعت قبل از اذان و نیم ساعت پس از پایان نمازهای پنج گانه،

جهت اقامه نماز جماعت تعطیل می باشد. برنامه ریزی برای حضور مناسب در مسجدالحرام از معطلی و

سرگردانی در ایستگاهها جلوگیری می نماید.

۲. با توجه به ازدحام بسیار زیاد حجاج کشورهای مختلف پس از اقامه نماز جماعت در مسجدالحرام در

ایستگاههای باب علی، غزه و ملک عبدالعزیز بطور اکید تقاضا می شود حداقل نیم ساعت بعد از پایان نماز های

جماعت به سمت ایستگاه ها حرکت نمائید.

- توجه: در روزهای پر ازدحام ذی الحجه بهتر است خروج از حرم ، یک ساعت پس از اتمام نمازهای جماعت باشد.
- ۳ . اتوبوس ها در مسیرهای مشخص شده تردد و در ایستگاه‌های معین توقف خواهند نمود. لذا حجاج محترم صرفاً از ایستگاه‌های تعیین شده استفاده نموده و تا توقف کامل اتوبوس اقدام به سوار یا پیاده شدن ننمایند.
- ۴ . هنگام سوار و پیاده شدن از اتوبوس، ضمن اجتناب از شتاب زدگی، مراعات حال بانوان، افراد سالمند و بیمار را بنمائید.
- ۵ . به هنگام عبور از عرض خیابان‌ها ضمن احتیاط کامل ، از پل‌های هوایی و یا محل‌های ویژه عابر پیاده استفاده نمائید.
- ۶ . اتوبوس‌های خطوط صرفاً جهت جابجایی حجاج محترم در مسیر محل سکونت تا حرم می‌باشند، در صورتیکه حجاج محترم قصد رفتن به بازار یا اماکن زیارتی دیگر دارند می‌توانند با هماهنگی مدیران محترم کاروان‌ها نسبت به تهیه وسیله نقلیه (غیر از اتوبوس‌های شبکه حمل و نقل) اقدام نمایند.
- ۷ . چنانچه حجاج محترم بطور اشتباه سوار اتوبوس‌های سایر خطوط شدند بدون ناراحتی و اضطراب مجدداً با همان اتوبوس به ایستگاه حرم بازگشته و با مراجعه به عوامل حمل و نقل، مسیر و خط صحیح را سوال نمایند.
- ۸ . از آوردن بار و وسایل حجیم به داخل اتوبوس خودداری نموده و مراقب باشید کیف و وسایل همراه خود را هنگام ترک اتوبوس جا نگذارید.
- ۹ . اگر هنگام نمازهای جماعت و یا نماز جمعه به حرم مشرف می‌شوید هنگام اقامه نماز اقدام به مراجعه به ایستگاه جهت بازگشت به محل سکونت خود ننمایید زیرا علاوه بر بازتاب نامطلوب این عمل در اذهان سایر مسلمانان ، اکثر راننده‌ها نیز در این اوقات در نماز حضور دارند و علاوه بر آن ، طبق مقررات، مجاز به جابجایی مسافر نمی‌باشند.
- ۹ . با توجه به ورود روز افزون حجاج از سایر کشورها و ازدحام بیش از دو میلیون زائر در شهر مکه مکرمه ، در هفته اول ذی الحجه، محدودیت‌های ترافیکی از سوی پلیس اعمال می‌شود و خدمات رسانی در این ایام با محدودیت‌های جدید همراه خواهد بود. لذا به حجاج محترم توصیه می‌شود در این روزها برای تشریف و بازگشت از حرم این شرایط را مد نظر قرار دهند. بدیهی است اطلاعات لازم در خصوص نحوه خدمت رسانی در روزهای فوق الذکر، از سوی مدیران محترم کاروان‌ها و معاونت حمل و نقل اعلام خواهد شد.

۱۰. تردد سرویس ها بهنگام تغییر نوبت کاری رانندگان (در ساعت ۹ صبح و ۹ شب) بمدت ۳۰ دقیقه متوقف خواهد شد، فلذا تقاضا می شود زائرین گرامی از مراجعه به ایستگاه ها در ساعات مذکور خودداری فرمایند.
۱۱. اتوبوس های شبکه حمل و نقل اختصاص به کاروان خاصی ندارد و مورد استفاده همه حجاج محترم کشورمان در مسیرهای تعیین شده می باشند.
۱۲. هزینه های مربوط به حمل و نقل درون شهری به صورت متمرکز توسط سازمان حج و زیارت به شرکت های مجری پرداخت شده است لذا حجاج محترم از پرداخت هرگونه وجهی به رانندگان و یا سایر عوامل خودداری نمایند.
۱۳. نظر به اینکه آدرس محل سکونت، همچنین شماره خط اتوبوسرانی در کارت شناسایی شما درج گردیده است لذا در طول سفر به خصوص هنگام تردد به حرم ، کارت شناسایی خود را همراه داشته باشید.
۱۴. راننده ها عرب زبان و غیر ایرانی هستند در صورت بروز هر گونه مشکل، از مواجهه مستقیم با آنها پرهیز نموده و صرفاً با یادداشت شماره ۴ رقمی که در چهار طرف همه اتوبوس ها نوشته شده است، مراتب را جهت پیگیری به مدیران کاروان ها و یا عوامل حمل و نقل مستقر در ایستگاه ها گزارش نمائید.
۱۵. فعالیت شبکه حمل و نقل درون شهری از روز ششم تا سیزدهم ذی الحجه به دلیل محدودیت های ترافیکی و آماده کردن اتوبوس ها و سازماندهی مجدد آنها برای انتقال زائرین به مشاعر مقدس (عرفات مشعرالحرام و منی) تعطیل خواهد بود.
- در ایام تعطیلی خدمات رسانی حمل و نقل شهری ، توصیه می شود زائرین گرامی ، نحوه رفت و آمد خود به حرم را برابر راهنمایی مدیران محترم کاروان ها تنظیم نمایند.

۴) نقل ترددی

عملیات انتقال زائران از مکه مکرمه به مشاعر مقدس عرفات ، مزدلفه و منا و در انتها مراجعت ایشان به مکه مکرمه پس از اتمام اعمال و مناسک مربوط به ایام تشریق (هشتم تا دوازدهم ذیحجه) را که به شیوه "ترددی" یا چرخشی انجام می پذیرد، نقل ترددی نامیده می شود.

۴-۱) اهمیت نقل ترددی

از مهمترین اعمال حج تمتع وقوف و بیتوته و اعمال و مناسکی است که بایستی در ایام تشریق در زمان معین و در مکان مشخص یعنی در مشاعر مقدس عرفات ، مزدلفه و منا انجام پذیرد. با عنایت به اینکه انتقال زائران به مشاعر مذکور و جابجایی آنان بین مکه مکرمه- عرفات - مزدلفه و منا و بالاخره بازگرداندن حجاج از منا به مکه مکرمه جهت اجرای بقیه مراحل که قرار است در بیت الله الحرام انجام گیرد، مجموعه وظایف و مأموریت‌های خدمتگذاران ستاد های حج تمتع در بخش حمل و نقل مشاعر را تشکیل می‌دهد و چون انتقال زائران به مشاعر مرتبط باجانمایی و نحوه ی اسکان آنان در چادرهای عرفات و منا و محوطه مزدلفه می‌باشد، بنابراین هر دو موضوع انتقال، استقرار و اسکان کاروانها در مشاعر مقدس در چارچوب ساختاری واحد معنا پیدا می‌کند.

اتوبوسهای مشاعر به یک کاروان خاص تعلق نداشته و در مسیرهای تعیین شده برای هر کشور که در قالب نظام ترددی تأمین گردیده ،مطابق برنامه ای مشخص، زائران آماده حرکت را سوار نموده و در نقطه مقصد پیاده می‌کنند (نقل ترددی) و به این ترتیب با استفاده از هر اتوبوس برای انتقال و جابجایی چندین برابری زائران بصورت چرخشی، ایستایی کاروان ها به گونه ای چشمگیر کاهش یافته است.

۴-۲) مزایای طرح ترددی

پر واضح است که استفاده چند باره از اتوبوس های کمتر در مسیرهای مشخص موجب کاهش ترافیک در مسیرهای مشاعر گردیده وبه انتقال حجاج سرعت و سهولت بیشتری می بخشد.به این ترتیب آلودگی ، سر و صدا ، درگیری با پلیس،اضطراب و ازدحام بین حجاج پیاده و خودروها که از آثار و تبعات ترافیک طولانی است و باعث خستگی مفرط و حتی بیماری زائر و تحلیل انرژی و وقت و در نهایت آزردهی روح و جسم و فرسایش اعصاب او می‌شود تا حدود زیادی رفع می‌گردد به گونه ای که اتوبوس ها در برخی مسیرها که پیش از این ایستایی ۱۰ ساعته داشته اندبا اجرای این طرح طی ۲۰ تا ۳۰ دقیقه طی می‌کنند. ضمن اینکه محوطه پارکینگ اتوبوسها که در محدوده چادرهای عرفات بوده و موجب ازدحام شدید می شد، به خارج از این منطقه منتقل شده و تأسیسات و امکانات وسیعی برای آن در نظر گرفته شده است.

۴-۳) تشریح اجمالی طرح ترددی

به جز آن دسته کاروانهای اهل سنت که قائل به انجام اعمال "ترویبه" هستند و قبل از وقوف روز نهم ذی الحجه(عرفات)، می بایست وقوف روز هشتم در منا را درک نموده و بدین منظور روز هشتم از مکه به سمت منا

حرکت می‌کنند، عموم کاروانهای حج کشورمان بعد از ظهر روز هشتم از هتل خود در مکه راهی سرزمین عرفات می‌شوند.

این کاروانها طی سه نوبت جهت انتقال به عرفات توسط مدیر مجموعه سازماندهی و نوبت بندی شده اند و تا نیمه شب تمامی آنها در عرفات مستقر شده و برای وقوف روز بعد آماده می‌شوند. با غروب روز نهم ابتدا خانمها و معذورین، عرفات را به مقصد چادرهای ایرانیان در منا ترک نموده و با توقفی کوتاه داخل اتوبوس برای نیت وقوف اضطراری در مزدلفه، وارد مناشده و پس از رمی جمره عقبه و استراحت و اطمینان از انجام عمل قربانی و تقصیر یا حلق از احرام خارج می‌شوند. سایر آقایان که حدود ۴۰٪ ظرفیت کاروانها را تشکیل می‌دهند تحت عنوان وقوف اختیاری، شب عید قربان وارد محوطه مزدلفه می‌شوند و پس از وقوف در مشعرالحرام پس از اذان صبح و با طلوع آفتاب روز دهم ذی الحجه (عید قربان) در قالب گروه های پیاده و به ندرت سواره، راهی منا می‌شوند تا بقیه اعمال را انجام دهند. تمامی حجاج، پس از بیتوته و سایر اعمال ویژه ی منا، با اذان ظهر روز دوازدهم ذیحجه، این سرزمین را ترک گفته و به مکه مکرمه عزیمت می‌نمایند.

چند تذکر مهم:

- ۱- ساعت شروع انتقال زائران از مکه مکرمه به عرفات ساعت ۱۷ روز هشتم ذیحجه خواهد بود.
- ۲- با توجه به اهمیت استفاده حداکثری از حداقل زمان در اجرای صحیح برنامه‌های نقل ترددی، وقت شناسی بدون تعجیل زائران مورد انتظار است.
- ۳- همکاری شایسته با مدیر کاروان و مدیرهتل (مجموعه) موجب تسهیل و تسریع در حمل و نقل مشاعر خواهد بود.
- ۴- برنامه نقل ترددی بگونه‌ای طراحی شده که هیچگونه خللی در مناسک حج پیروان مذاهب مختلف اسلامی هموطنان عزیز بروز نخواهد کرد.
- ۵- در طول مسیرهای یادشده، راهنمایان ایرانی داخل اتوبوسها مستقر هستند.
- ۶- احتمال دارد بنا به ضرورت، تعدادی از خانمها در انتهای اتوبوس روباز آقایان سوار شوند یا زائران چند کاروان در یک اتوبوس بنشینند.
- ۷- از همراه داشتن بار اضافی در مشاعر مقدس جدا خودداری نمایید.
- ۸- دعوت خود و دیگران به رعایت نظم، نوبت و آرامش، بویژه حمایت از افراد کم توان توصیه و تأکید می‌گردد.

اداره گل برنامه ریزی و اعزام زائرین حج و

عمره

«اداره روادید و اعزام»